

ASOCIACIÓN CULTURAL - GASTRONÓMICA "Pineiróns"

No mes de setembro, e tal como se acordara o ano pasado, a Xunta Xestora rematou a **súa faceta directiva** e abriu o prazo de presentación de Candidaturas. Entre as presentadas, saú elixida:

XUNTA DIRECTIVA

Presidente	Lino J. Pazos Pérez
Secretaria	Antonia Pedrosa Taboada
Tesoureiro	Juan Otero Penelas
Vocal 1º	Eugenio Ogando Dopazo
Vocal 2º	Celestino Pardellas de Blas

Seguindo coa nosa liña, as actividades terán un carácter gratuito, dedicando os asociados o seus ratos de ocio na procura dos obxectivos propostos, dun xeito totalmente desinteresado.

Seguimos aumentando en socios e animamos a todo aquel que teña ganas de colaborar, a poñerse en contacto con nós.

PROXECTOS PARA O 2002

- ⇒ Revista "AUNIOS" Nº 5
- ⇒ II Certame Literario do Relato Curto
- ⇒ Revista "AUNIOS XACOBEO"
- ⇒ Exposicións Fotográficas
- ⇒ Intercambios culturais
- ⇒ Peregrinacións
- ⇒ Excursións Didáctico-Culturais
- ⇒ Actividades con outras Asociacións
- ⇒ Presentacións de Libros, Charlas, Conferencias, Audiovisuais...

ACTIVIDADES 2001

CERTAME LITERARIO

Por mor da boa acollida que tiveron outras iniciativas parecidas coma a Biblioteca Itinerante, Presentación de Libros, charlas sobre Historia, Etnografía,...; decidimos organizar un "I Certame Literario de Relato Curto" con temática que tivera que ver coas Illas Galegas en xeral e sobre a Illa de Ons en particular.

⇒ Había dúas temáticas con premios diferentes para cada unha:

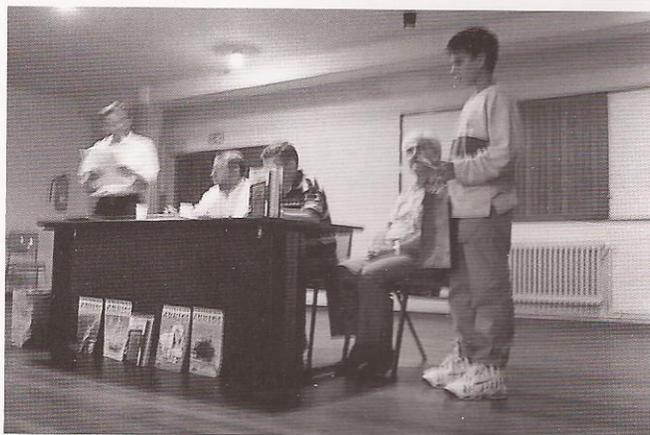
Illa de Ons en particular:

- 1º premio para nenos entre os 10 - 16 anos (Juan M. Pérez Soutullo- O Burato Negro da Illa de Ons)
- Accésit para nenos entre os 10 - 16 anos (Sergio Reiriz Magdalena - A Lenda da Santa Compañía)
- 1º premio para rapaces entre 16 - 30 anos (María Otero Chantada - Carta desde Ons)
- Accésit para rapaces entre 16 - 30 anos. (José Moldes Iglesias - Ons)

Illas Galegas en xeral :

- 1º premio para nenos entre os 10 - 16 anos (Andrea Fernández Iglesias - O Rapaz)
- Accésit para nenos entre os 10 - 16 anos (Itziar Gondar González - A miña avoa en Vionta)
- 1º premio para rapaces entre 16 - 30 anos (Antonio Cabal García - Viaxe ás Illas)
- Accésit para rapaces entre 16 - 30 anos (Luisa Mariño López - Illas Cíes)

O Certame foi un rotundo éxito, tanto en participación como pola calidade dos artigos. Tivo un interesante seguimento nos medios de comunicación e os premios foron entregados o 22 de xuño do 2001 na Sala de Cultura de O Grove coincidindo coa presentación do nº 3 da revista cultural AUNIOS e a presentación do libro "Naufragios de las Rías Baixas", contando coa asistencia de numerosísimo público.

Entrega de premios do I Certame Literario

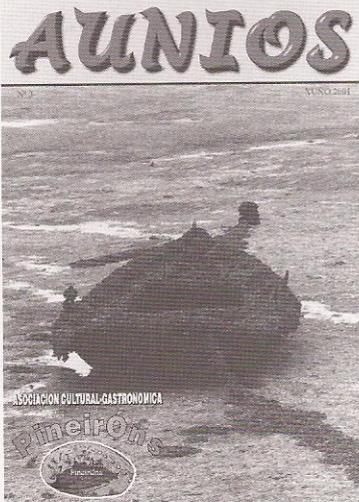
EDICIÓN DAS REVISTAS "AUNIOS" Nº 3 E "AUNIOS XACOBEO"

AUNIOS Nº 3

Este pasado ano 2001 presentamos a cuarta revista de AUNIOS, aínda que leva o número tres debido a que houbo unha nº 0 coa que comezamos esta andaina editorial.

A publicación desta revista é unha das actividades máis importantes que realizamos, non porque as demais non o sexan, senón polo traballo que leva o sacala adiante: falar cos articulistas, recibi-los traballos, pasalos, buscar publicidade, deseña-los anuncios, maquetar, tratos coa imprenta, correccións, etc. É un traballo arduo que require moita dedicación, tendo tamén na nosa contra a separación xeográfica dos compoñentes do equipo.

Pero todo se ve recompensado por mor do éxito acadado a través das felicitacións que recibimos e dos ánimos a continuar con esta anqueira cultural.

Portada Revista Aunios nº 3

A revista ten unha ampla distribución e, ó carón de anunciantes, colaboradores, articulistas, socios, amigos e persoas en xeral, recíbena Centros de ensino; os museos e bibliotecas máis importantes de Galicia; Concellos e Organismos oficiais para as súas respectivas bibliotecas ou casas de Cultura; serve de intercambio con outras Asociacións Culturais, ecoloxistas, etc.; . . . ; e gracias á colaboración da Secretaría Xeral para as Relacións coas Comunidades Galegas no Exterior, chega a tódolos Centros Galegos do Mundo, dos que recibimos cartas de agradecemento e ata pequenas colaboracións.

É unha revista que intentamos mellorar cada ano tanto en calidade de impresión como de contido.

Este número 3 podémolo dividir en varios apartados:

Primeiro: Dedicado á *Asociación*. Nel presentamos a nova Xunta Directiva e damos a coñecer os nosos fins, obxectivos e as actividades que realizamos durante o ano 2000.

Incluimos tres colaboracións de Centros Galegos co fin de animalos a que estas teñan un carácter regular e sexan imitados por parte dos demais Centros.

Segundo: Dedicado á *Illa de Ons*, lugar onde xurdiu a Asociación e á que lle temos un especial cariño. Sobre ela escriben:

Staffan Mörling: Que fala da importancia de documenta-lo funcionamento das velas

tradicionais. *José Mosquera:* Invítanos a un paseo pola Illa que tanto lle fascinou dende pequeno. *Julio Santos Pena:* Segue contándonos as súas experiencias coma mestre nesta singular illa e de como un día de enterro afectaba ás actividades escolares. *Celestino Pardellas:* Segue co estudio da Santa Compañía, que en Ons ten unhas peculiaridades que fan este mito moi distinto ó de outras partes de Galicia.

Terceira: Dedicada á *Ría de Pontevedra* e ós pobos que a circundan. Escriben:

Laureano Mayán Taboada: Por causas familiares traballou durante un tempo de poxador na Lonxa Vella de Marín e dela cóntanos feitos reais, anécdotas e curiosidades. *Mª Jesús Otero Acuña:* Da súa man visitaremos a Península do Morrazo por medio dun percorrido histórico – gastronómico polos seus municipios. *Xulio Pardellas:* Relata o lento declive social, económico e institucional que sofre a cidade de Pontevedra a mediados do século XVII. *Francisco Dávila:* Firma un artigo sobre a tradición dos maios marinenses. *Ruiz Guirado:* Por medio dun conto sobre unha familia de gatos fálanos da rareza dunha moeda atopada nun galeón afundido á altura das Azores.

Cuarta: Dedicada á *Ría de Arousa* e ós seus pobos colindantes.

Alumnos de Bizocas: Neste número fálanos sobre os trebellos de labranza dos seus avós. *Francisco Calo Lourido:* Que

despois de falarnos dun caso no Grove onde a Igrexa perde os Décimos pero recupéraos en alugueiros, neste número cóntanos como se crearon os Gremios do mar en O Grove e Portonovo. *Miguel Besada Costa:* Realiza unha pequena historia da Coral Polifónica da Confraría de Pescadores San Martiño á que pertence e que proximamente sacarán un CD. (Agradecer a contribución gráfica que realiza cos seus debuxos naqueles artigos nos que é imposible ó contar con fotografías). *Xavier Fernández Soutullo:* Nesta entrega danos a coñecer a Marrajera, ou arte da pesca para os marraños e o peixe espada, con curiosas anécdotas sobre os pescadores que, no Grove, dedicábanse a esta arte. *Estanislao Fernández de la Cigoña :* Presenta a ornitofauna de dúas illas pouco estudias da Ría de Arousa: Sagres e mailo Falcoeiro. *J. Miguel Besada Fernández:* Danos a coñecer a lenda do Meco e a problemática que xurdiu en torno a escenificación da obra teatral “O Señor Feudal”.

Presentación da revista Aunios nº 3 - O Grove

Quinta: Galicia e temática xeral:

Buenaventura Aparicio Casado: Nesta entrega relata as crenzas populares sobre a existencia de tesouros e a procura do ouro. *Isidro Malet Andreu:* Neste número comeza a súa andaina polo camiño portugués dando a coñecer neste número a Heráldica dos pobos portugueses. *José Manso :* Realiza un interesante traballo sobre as canteiras e o oficio dos canteiros na parroquia de Santana, concello de Sandiás na Limia ourensá. *Lino J. Pazos Pérez:* Escribe sobre a existencia de numerosas ermidas que con diversas advocacións, teñen o nexo común de que as imaxes dos seus patróns foron atopadas no mar. *Marita Souto:* Comeza a súa colaboración connosco cunha introducción á historia do termalismo en xeral para continuar logo en sucesivas colaboracións coa historia do termalismo galego. *Vidal Suárez:* Realiza un traballo de investigación sobre o eremitorio de A Miserela e sobre a historia e lenda da barca de pedra de San Amaro.

Sexta: Gastronomía

Xavier Barreiro Lucas: Agora introdúcenos no mundo da castaña, falándonos dos mellores lugares de produción, do seu refraneiro, da súa culinaria, . . .

E xa para rematar entramos no último apartado dedicado á *Poesía* onde poetas da talla de *Victor Calo*, *Pepy Clavijo*, *Cobo Area*, *Angel Mosquera* e un xove valor neste tema *Luis Otero Penelas* colaboran con algúns dos seus poemas.

Portada Revista Aunios Xacobeo nº 4

AUNIOS XACOBEO

Cando se estaban a redactar e discutir os obxectivos da Asociación, varios socios propuxeron o engadir entre eles varios relacionados con temática do Xacobeo e de promoción dos diferentes Camiños xa que sobre eles estaban a traballar, o que fixo que posteriormente pasáramos a formar parte do Censo de Asociacións Promotoras do Camiño de Santiago que da acceso a axudas por parte da Consellería de Cultura.

Ó longo destes anos realizamos varias actividades relacionadas co Xacobeo e este ano, gracias ó patrocinio da Xerencia de Promoción do Camiño de Santiago, mirou a luz o nº 4 de AUNIOS especial Xacobeo.

Nela tratamos temas relacionados coas rutas marítima e portuguesa, en especial, dos pobos que as circundan, dos seus costumes, lendas, etc. Así

Xavier Fernández Soutullo: Fálanos das Mantidas, esas mulleres que ían a expulsar ó demo do corpo á ermida da Lanzada. *Manuel Fajardo:* Fai un paseo polo seu pobo natal, Boiro, ó que cita como terra de Curas, Liñaxes e Emperadores. *Isidro Malet Andreu:* Adéntranos no significado do Camiño Portugués e danos a coñecer os títulos que teñen relación co Camiño tratando a súa concesión, xenealoxía e armas. Títulos como os de Condados, Vizcondados, Marquesados,...

Manuel Torres Viqueira: Dentro da ruta Atlántica fai unha parada en Marín para describir a arte da pesca do Xeito. *Lidia Pérez Otero:* Tamén, na ruta marítima, se adentra pola ría de Pontevedra para facer un alto no Mosteiro da Armenteira para contarnos a lenda de Santo Ero. *Laureano Mayán:* Fai un resumo dos numerosos refráns que falan do tempo, como un dos posibles métodos que antigamente tiñan os peregrinos para substituír ós actuais partes meteorolóxicos e así preparar a súa longa andadura por

calquera das rutas elixidas. *Lino Pazos:* Nesta entrega fai un percorrido polos Fachos do Camiño marítimo dende a Guardia ata Catoira e que antigamente se acendían en lugares estratéxicos da nosa costa par defenderse das incursións marítimas. *Xavier Barreiro:* Penetra na dieta galega e como ó longo dos séculos e dos camiños foi medrando unha gastronomía propia. *Jose Miguel Besada:* Fai unha viaxe pola ruta arousán do apóstolo incidindo na pregunta do ¿por que? escolleron os discípulos de Santiago a Ría de Arousa para o final da viaxe. *Estanisalao Fernández de la Cigoña:* Realiza unha viaxe polas diferentes rutas portuguesas e descúbrenos as pedras fecundadoras que existen á beira deles. *Celestino Pardellas:* Que coa súa colaboración quere reivindicar a ampliación oficial ata a Guardia da actual ruta marítimo - fluvial e resaltar a importancia que tiveron as illas Cassitérides (Cíes, Ons e Sálvora) para a entrada cara a Santiago por estas costas. *Francisco Calo Lourido:* Quere matizar na súa colaboración diversos aspectos das diferentes lendas sobre barcos de pedra nas costas galegas.

Presentación da Revista Aunios Xacobeo - Pontevedra

EXPOSICIÓNS FOTOGRÁFICAS

CASA DE CULTURA DE O GROVE:

Con motivo da presentación da Revista AUNIOS Nº 3 realizamos na sala de Cultura de O Grove unha Exposición fotográfica sobre diversos aspectos da vida deste pobo e de Galicia en xeral. Contamos para elo coa inestimable axuda do investigador local Javier Fernández Soutullo que dun xeito desinteresado contribuíu cun bo número de fotos antigas de O Grove, que fixeron que a Exposición fora visitada por un numeroso público ó longo da semana que estivo exposta.

Exposición Fotográfica - Bueu

SALA DE EXPOSICIÓNS "AMALIA DOMÍNGUEZ BÚA" DE BUEU:

Durante o ano 2001 mantivemos unha excelente relación cultural co concello de Bueu. Á vez de colaborar noutros eventos e despois de manter unha reunión co concelleiro de cultura, este convidounos a realizar unha Exposición fotográfica no mes de Xullo na Sala de Exposicións que teñen fronte a antiga lonxa. Presentamos unhas corenta fotografías antigas sobre distintas etapas e aspectos da Illa de Ons. No día da inauguración foi presentada tamén en Bueu a revista AUNIOS Nº 3.

Exposición Fotográfica. Casa de Cultura. O Grove

Non deixe de visitarnos en: www.noticiasgalicia.com

Nesta páxina poderá consultar a nosa Revista AUNIOS. Nela de forma periódica irán publicando todos artigos. Varios dos colaboradores de AUNIOS escriben tamén, artigos de alto interese histórico, etnográfico e cultural.

noticiasgalicia@ctv.es
tmo. 986 864 847
fax. 986 844 125

noticiasgalicia.com
www.noticiasgalicia.com

Tamén en internet se nos pode visitar na páxina : www.noticiasgalicia.com.
Reportaxes diversas sobre aspectos concretos da Asociación.

Agradecemos a saídas en Radio Pontevedra, Antena 3 e radio 5, dando a coñecer as actividades, celebracións e as presentacións das Revistas e do Certame Literario.
os correspondentes de Diario de Pontevedra, Faro de Vigo, La Voz de Galicia, Diario de Arousa e a Revista "A Ría" sobre as diferentes presentacións das nosas publicacións e presentación de libros. Interesantes foron as reportaxes que realizaron. Destacar o importante seguimento que os medios de comunicación están a levar das nosas actividades, en especial, **TELEVISIÓN, PRENSA, RADIO, INTERNET,...**

Co fin de facilitar a nosa infraestrutura a todos aqueles que por algún motivo necesitan da nosa axuda, durante o 2001 levamos a cabo a presentación de varios libros en diferentes lugares da xeografía pontevedresa. Destacar entre eles: "As ermidas illetras das Rías Baixas" en Pontevedra; "Ballenas y Balleneros en Galicia" en Pontevedra e en Marín; "Nautaxios nas Rías Baixas" en Pontevedra, O Grove e Bouzas.

PRESENTACIÓN DE LIBROS

Seguimos coa nosa política de colaboración con outras Asociacións de tipo cultural coas que realizamos diferentes actividades ó longo do ano, especialmente durante os períodos de vacacións. Destacar o inicio de intercambio de publicacións que levamos a cabo cun bo número de Asociacións, Centros Culturais, Bibliotecas, Universidade, Museos,...

ACTIVIDADES CON OUTRAS ASOCIACIONES

Destacar a doazón de libros de carácter Xacobeo que fixo a Xerencia á nosa Asociación e que contribuíron posteriormente á boa realización de varias das nosas actividades.

Tamén como Asociación inscrita dentro do Censo de Agrupacións Promotoras do Camiño de Santiago, participamos en todos os Actos, Charlas Reunións, Exposicións,...., as que fomos invitados pola Xerencia de Promoción do Camiño de Santiago.

Todos os anos realizamos varias peregrinacións polos distintos Camiños de Santiago. Neste ano 2001 fixemos varios

PEREGRINACIÓNS E PARTICIPACIÓN NOS ACTOS DA XERENCIA

OUTRAS ACTIVIDADES

Celebración da Festa dos Maios - Illa de Ons

Aproveitando a ponte do primeiro de maio unha boa representación de socios e simpatizantes da asociación Pineiróns, desprazáronse á Illa de Ons para celebrar alí a festa dos maios.
Durante os días anteriores confeccionouse o Maio á vez que practicaban as coplas que, con moito mimo, preparara o noso copleiro e principal voz, Laureano Mayán.
Resultou un rotundo éxito, xa que, nunca se cantaran os Maios nesta Illa atraendo por elo, moita expectación. As coplas estaban dedicadas, na súa maioría, a anécdotas, acontecementos, sucesos,...., da propia Illa, sen esquecermos da súa próxima declaración como Parque Nacional.

